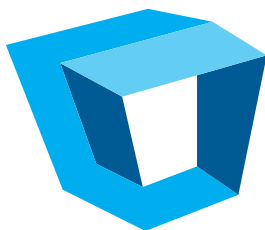

Yhteiskuntatieteellisen tietöarkiston vuosikertomus 2024

TIETOARKISTO

Yhteiskuntatieteellisen tietöarkiston vuosikertomus 2024

Yhteiskuntatieteellinen tietarkisto
Vuosikertomus 2024

Julkaisija: Yhteiskuntatieteellinen tietarkisto (FSD)
Käyntiosoite: Kalevankatu 5, 6. krs Tampere
Postiosoite: Tietarkisto
33014 Tampereen yliopisto

Sähköposti: etunimi.sukunimi@tuni.fi
fsd@tuni.fi
Internet: <https://www.fsd.tuni.fi>

Julkaisuvuosi 2025

URN: <https://urn.fi/urn:nbn:fi:fsd:V-202507070001>

Taitto: Tietarkisto
Tampere 2025

Sisällysluettelo

25-vuotias Tietoarkisto juhli ja sai tunnustusta	5
Tietoarkiston vuosi 2024 lukuina	5
Aineistojen jatkokäyttö	6
Aineistojen hankinta ja arkistointi	8
Penna – kirjoitusaineistojen keruutyökalu	8
Arkistointisopimukset yliopiston asianhallintajärjestelmään	9
Tekniset palvelut – hanketyötä, avointa lähdekoodia ja tiedonhallintaa	9
Tietosuoja ja tietoturva	9
Tietoarkisto neuvoo ja opastaa	9
Tietopalvelussa asiantuntijat auttavat	10
Tietovarantoja ja verkkopalveluita	11
Viestintää ja tapahtumia	12
Kestävyys, vaikuttavuus ja saavutettavuus	13
Kotimainen ja kansainvälinen yhteistyö	13
Tietoarkisto kansainvälisissä organisaatioissa	14
Kotimaisen ja kansainvälisen yhteistyön hankkeet	14
Kansainvälisiä vertailevia aineistoja	15
Talous	16
Organisaatio ja henkilöstö	16
Henkilöstön osaamisen kehittäminen	16
Tietoarkiston valtakunnallinen neuvottelukunta	17
Tietoarkiston henkilökunnan julkaisuja ja esityksiä	18
Julkaisuja muissa kuin Tietoarkiston omissa julkaisuissa	18
Tietoarkiston henkilökunnan esityksiä 2024	19

25-vuotias Tietöarkisto juhli ja sai tunnustusta

Yhteiskuntatieteellinen tietöarkisto (Tietöarkisto) on sähköisen tutkimusdatan asiantuntijaorganisaatio, joka jakaa, vaalii ja säilyttää pitkäaikaisesti suomalaisen yhteiskunnan, ihmisten ja kulttuuristen ilmiöiden tutkimiseksi kerättyjä aineistoja. Yksikkö on perustettu Tampereen yliopiston yhteyteen vuoden 1999 alussa. Tietöarkisto on eurooppalaisten tietöarkistojen muodostaman tutkimusinfrastruktuurin CESSDA ERICin kansallinen palveluntuottaja.

Vuosi 2024 oli Tietöarkiston toiminnan 25-vuotisjuhlavuosi. Merkkivuotta juhlistettiin julkaisemalla painettu Tietöarkisto-lehti (nro 50) ja jakamalla Tietöarkiston aineistopalkinto ja tietöarkistotyön edistäjä -palkinto juhlaseminaarin yhteydessä.

Juhlavuoden kruunasi Suomen Akatemian tutkimusinfrastruktuurikomitean FIRI-tiekarttapäätös. Tietöarkisto ja Suomen jäsenyys eurooppalaisten yhteiskuntatieteellisten data-arkistojen infrastruktuurissa CESSDAssa on ollut yhtäjaksoisesti tiekartalla vuoden 2009 ensimmäisestä tiekartasta lähtien.

Tietöarkistolle myönnettiin CoreTrustSeal-sertifikaatti vuosiksi 2024–2027. Sertifikaatti myönnetään luotettaville repositorioille, jotka huolehtivat pitkäaikaisaatavuudesta. Tietöarkistolla on ollut sertifikaatti vuodesta 2014 lähtien.

Vuosi 2024 päätti Tietöarkiston strategiakauden 2021–2024. Strategian päivitystyötä seuraavalle nelivuotiskaudelle tehtiin Tietöarkiston valtakunnallisen neuvottelukunnan ja Tietöarkiston henkilöstön yhteistyönä. Edelleen toiminnassa korostuu monipuolinen yhteistyö niin infrastruktuurien välillä kuin tutkijoiden kanssa.

Tämä vuosikertomus esittelee valikoidusti keskeisiä Tietöarkiston palveluita ja toimintaa. Laajemman kuvan palvelutarjonnasta ja kansainvälisestä ja kansallisesta kehitystyöstä saat yksikön verkkosivuilta.¹

Tietöarkiston vuosi 2024 lukuina

Tutkimusaineistot

Aineistoja luettelossa: 2 017

Kvantitatiivisia 82 % ja kvalitatiivisia 18 %.

Aineistolatauksia: 7 372

Hankitut aineistot: 105

Julkaisuja Tietöarkiston aineistoista: 561

Yhteydenotot Tietöarkistoon: 3 330

Verkkosivutilastot

Sivupyynnöjä yhteensä: 2,89 miljoonaa.

- Suomesta 90 % ja muulta 10 %
- Sivupyynnöistä
- Ailaan: 860 000
- Tutkimusmenetelmien verkkokäsikirjanaan: 1,75 miljoonaa*
- Aineistohallinnan käsikirjaan: 67 000
- Pohtivaan: 45 000

* Tutkimusmenetelmien verkkokäsikirjan sivupyyntöihin on laskettu mukaan sekä verkkokäsikirjan että vanhemman Menetelmäopetuksen tietovarannon sivupyynnöt.

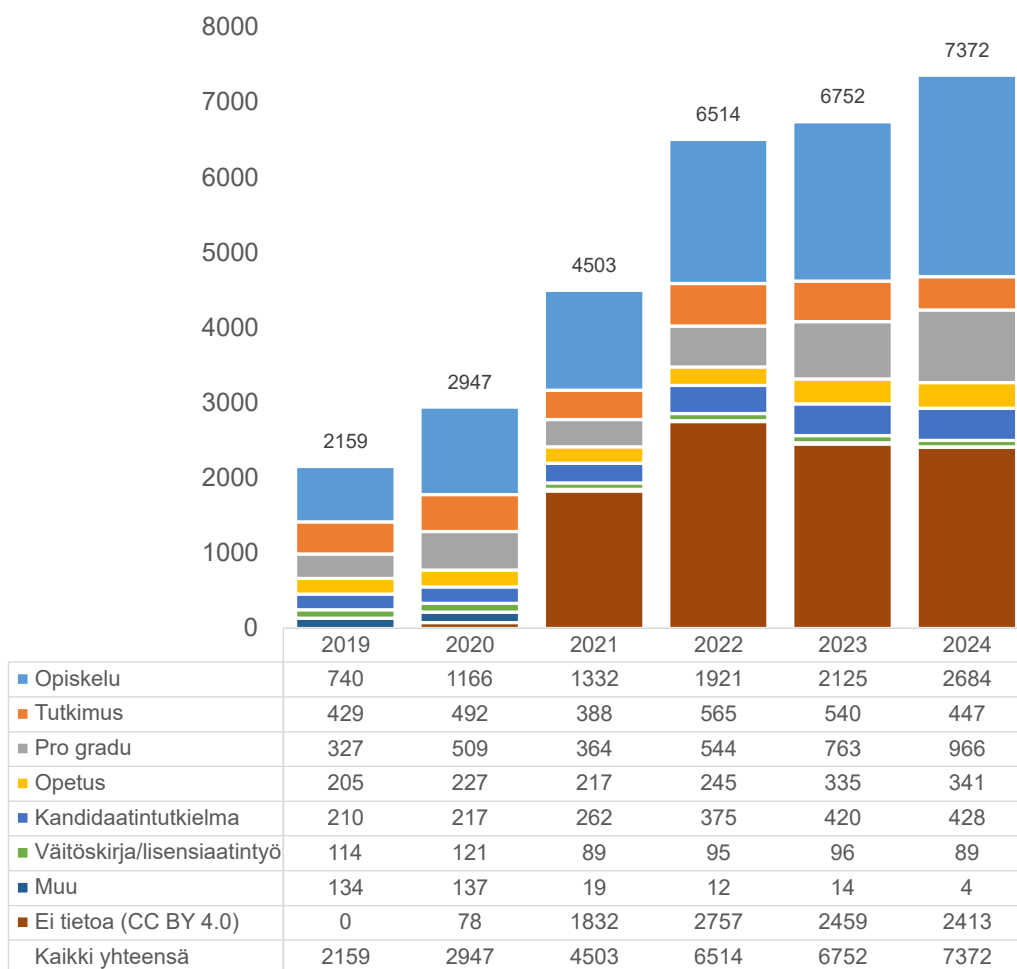
¹ <https://www.fsd.tuni.fi/fi/>

Aineistojen jatkokäyttö

Kaikkien Tietoarkistoon tallennettujen aineistojen kuvailutiedot ovat aina avoimesti saatavilla jopa muutujatasolla. Asiakkaat lataavat aineistoja palveluportaali Ailasta aineistoille määriteltujen käyttöehtojen mukaisesti. Data on ladattava, jotta sitä voi analysoida. Osa aineistoista on vapaasti saatavilla CC BY -lisensillä. Useimmiten on rekisteröidyttävä käyttäjäksi, jotta datan saa käyttöönsä.

Vuosi 2024 oli jo viides peräkkäinen, jolloin asiakkaat lasivat aineistoja Ailasta enemmän kuin koskaan aiemmin. Vuonna 2024 aineistoja ladattiin yhdeksän prosenttia enemmän kuin vuonna 2023. Suhteellisesti eniten lisääntyi datojen käyttö pro gradu -tasoiisiin oppinnäytteisiin (nousua 27 %) ja opintojen erilaisiin harjoitustöihin (26 %). Aineistojen lataukset tutkimuksiin väheni 17 prosenttia ja väitöstutkimuksiin 5 prosenttia. Avoimesti Creative Commons Nimeä 4.0 Kansainvälinen -lisenssillä saatavia A-aineistoja ladattiin vuoden 2024 aikana 2416 kertaa, kun vuonna 2023 niitä ladattiin 2472 kertaa.

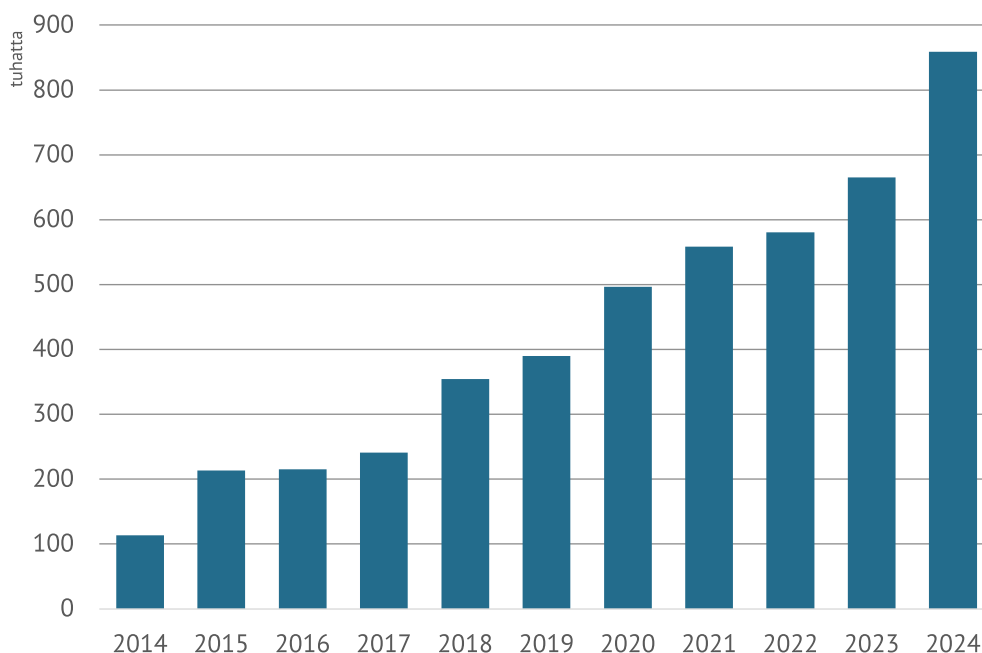
Ladatuista aineistoista 36 prosenttia käytettiin harjoitustöihin ja muuhun opiskeluun. Lisäksi aineistoja toimitettiin oppinnäytteisiin, kuten kandidaatintutkielmiin, pro gradu -tutkielmiin ja väitöskirjoihin (yhteensä 20 %), muuhun tutkimukseen (6 %) ja opetukseen (5 %) (Kuvio 1).

Kuvio 1: Jatkokäyttöön toimitetut aineistot käyttötarkoituksittain 2020–2024 (lkm).

Tietoarkisto käsitteli vuoden aikana 6467 käyttöluvhakemusta (2023: 5991). Jatkokäyttöön toimitettiin 7372 aineistoa (2023: 6752), joista kvantitatiivisia oli 70 prosenttia (2023: 69 %) ja kvalitatiivisia 30 prosenttia (2023: 31 %). Sama asiakas voi ladata aineiston useamman kerran käyttöluvhakemuksen ollessa voimassa. Siksi tilastoissa jatkokäyttöön toimitettuja aineistoja on enemmän kuin käsiteltyjä käyttöluvhakemuksia. Ailasta on ladattu vuosien 2014–2024 aikana yhteensä yli 42 700 aineistoa.

Eniten aineistoja ladattiin tammi- ja helmikuussa. Myös Ailan käyttö kasvoi huomattavasti. Sivupyynnöitä oli liki 860 000, jossa on kasvua noin 30 prosenttia verrattuna vuoteen 2023 (kuvio 2).

Kuvio 2: Ailan sivupyynnöt 2015–2024 (lkm).

Rekisteröityneet asiakkaat käyttivät aineistoja monissa suomalaisissa yliopistoissa ja korkeakouluissa. Eniten aineistoja ladattiin Tampereen korkeakouluuyhteisöön (25 %) ja sitten Itä-Suomen (15 %), Oulun (14 %), Jyväskylän (10 %), Helsingin (8 %) ja Turun (7 %) yliopistoihin. Kolme prosenttia aineistolatauksista oli ulkomaisissa yliopistoissa tai tutkimusorganisaatioissa työskentelevien rekisteröityneiden asiakkaiden tekemiä. (2023: 6 %). Neljätolista prosenttia kaikista aineistoista ladattiin Ailan englanninkielisestä luettelosta (2023: 17 %).

Vuoden aikana Ailasta aineistoja latsi 2774 yksittäistä rekisteröitynyttä asiakasta (2023: 2239). Yhteensä rekisteröityneitä Aila-asiakkaita oli vuoden 2023 lopussa yhteensä 6442 (2023: 5489).

Eniten ladattiin aineistoja, jotka ovat joko (A) vapaasti käytettävissä CC BY 4.0-lisenssillä (33 %, A-aineistojen osuus Ailassa 8 %) tai joita voi käyttää (B) tutkimukseen, opetukseen ja opiskeluun (61 %, B-aineistojen osuus Ailassa 75 %).

Vuoden aikana 911 eri aineistoa ladattiin ainakin kerran (2023: 882). Kaikkiaan arkistoitujen aineistojen käyttöaste (yksittäinen aineisto on toimitettu jatkokäyttöön vähintään kerran) vuosina 2000–2024 on 91 prosenttia.

Suosituimpia yksittäisiä aineistoja 2024:

- FSD3217 European Social Survey 2016: Suomen aineisto (B)
- FSD1289 Demokratisoitumisen mittarit 1810–2018 (A)
- FSD3458 Opettajankoulutuksen vetovoima: fokusryhmähaastattelut 2020 (B)
- FSD3489 Luontoympäristössä työskentelevien varhaiskasvattajien kokemuksia työhyvinvoinnista 2020 (B)
- FSD3859 Kansalaispulssi 2/2024 (A)
- FSD3785 Tiedebarometri 2022 (B)
- FSD2566 Päiväkotilasten haastattelut 2009 (B)
- FSD2959 Korkeakouluopiskelijoiden terveystutkimus 2012 (B)
- FSD3062 Suomalaisten maahanmuuttoasenteet: Suomen Kuvalehden kysely 2015 (A)
- FSD3425 Kokemuksia itsensä johtamisesta asiantuntijatyössä 2020 (B)

Aineistojen saatavuus: (A) vapaasti käytettävissä CC-BY, (B) tutkimus, opetus, opiskelu.

Tietoarkisto pitää kirjaa julkaisuista, joissa on käytetty arkistoituja aineistoja. Vuodesta 2022 lähtien aineistojen metatietoihin on lisätty julkaisuille DOI-, URN- tai handle-tunnuksia ja tekijöille ORCID-tunnus. Tämä helpottaa datan ja sitä hyödyntävien tutkimustuotosten yhdistämistä. Vuonna 2024 julkaisutietokantaan lisättiin 561 uutta julkaisua.

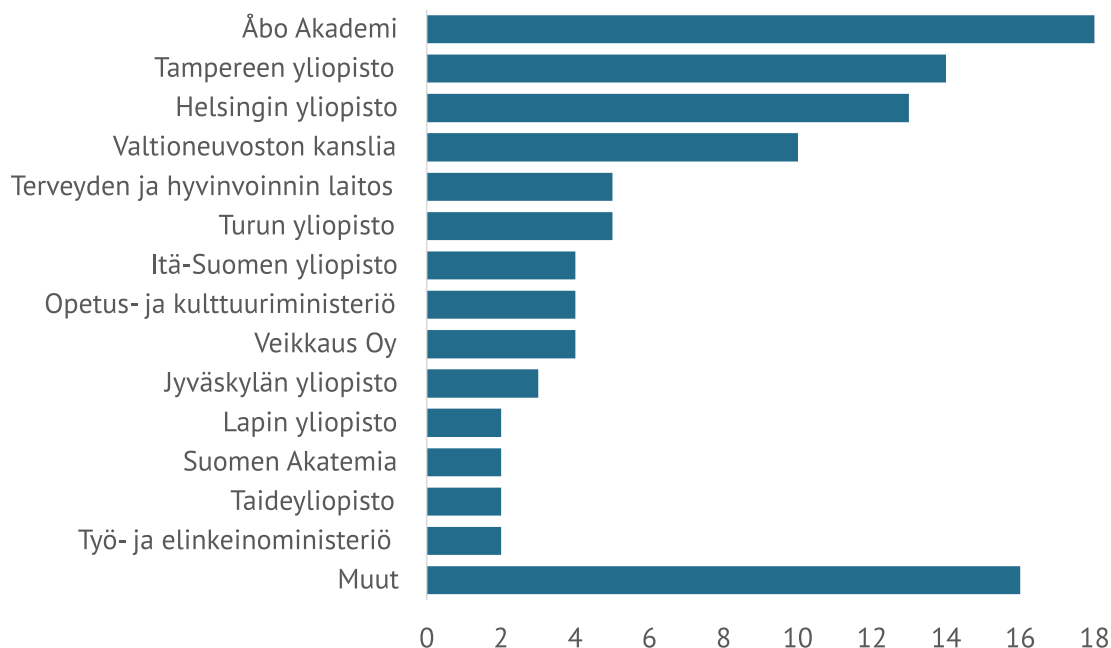
Aineistojen hankinta ja arkistointi

Tietoarkisto vastaanottaa ja arkistoi ensisijaisesti tutkimustarkoituksiin tuotettuja aineistoja, joita ei ole saatavissa muualta. Toiminnan aikana aineistoja on saatu noin 170 eri organisaatiosta, ja niitä on julkaistu yli 2000.

Vuonna 2024 Tietoarkiston aineistovaranto karttui 105 aineistolla (2023: 93). Ailassa julkaistiin 115 (2023: 127) uutta aineistoa, joista kvantitatiivisia 89 (2023: 97) ja kvalitatiivisia 26 (2023: 30). Vuoden lopussa Ailassa oli 2017 aineistoa, joista määrällisiä 1653 ja laadullisia 364. Englanninkielisiä datatiedostoja sisältäviä aineistoja oli Ailassa vuoden 2024 lopussa 523, joista määrällisiä 490 ja laadullisia 33. Uusia, vapaasti käytettäviä aineistoja julkaistiin 13. Vuoden lopussa niitä oli yhteensä 165.

Vuonna 2024 julkaistuihin aineistoihin ladatuimpia olivat *FSD3859 Kansalaispulssi 2/2024*, *FSD3875 Eduskuntavaalitutkimus 2023* ja *FSD3769 Lapsiuhritutkimus 2022*.

Aineistoja saatiin arkistoitaviksi 30 eri organisaatiosta (2023: 33). Eniten aineistoja luovutettiin Åbo Akademi (18 kpl), Tampereen yliopisto (14 kpl), Helsingin yliopisto (13 kpl) sekä Valtioneuvoston kansliasta (10 kpl) (kuvio 3). Luovuttajien taustaorganisaatiot olivat yliopistoja, ammattikorkeakouluja, tutkimuslaitoksia, ministeriöitä, järjestöjä, julkisia organisaatioita ja yksityisiä tutkimusalan yrityksiä.

Kuvio 3: Aineistoja luovuttaneiden henkilöiden taustaorganisaatiot (muut: yksi aineisto per organisaatio).

Vuonna 2024 valmistui 87 kvantitatiivisen (2023: 98) ja 31 kvalitatiivisen (2023: 36) aineiston arkistointi. Vuoden aikana prosessoitiin huomattava määrä aineistoja, joiden käsittely oli syystä tai toisesta lykkääntynyt. Aikatauluun vaikuttavat mm. datan kunto, aineistosta saatavilla oleva dokumentaatio, tutkijan aikataulu, mahdollinen embargo ja kiireellisyysjärjestys. Aineistojen käsittelyaika vaihtelee päivistä kuukausiin.

Aineistojen hankintalinjausta täsmennettiin vuonna 2024 siten, että Tietoarkisto ei enää jatkossa aktiivisesti hanki ja arkistoi uusia vaalikoneaineistoja, joita ei ole kerätty ensisijaisesti tutkimustarkoituksiin.

Toukokuussa 2024 Tietoarkisto alkoi antaa kaikille arkistoimilleen tutkimusaineistoille pysyvät DOI-tunnisteet jo aiemmin käytössä olleiden URN-tunnisteiden rinnalle. Tunnukset julkaistaan jo siinä vaiheessa, kun aineisto lisätään tulevien aineistojen luetteloon.

Penna – kirjoitusaineistojen keruutyökalu

Tietoarkiston kirjoitusaineistojen keräämiseen tarkoitettu verkkoalusta Penna on ollut käytössä loka-kuusta 2017 alkaen. Penna on tarkoitettu avoimena keruukutsuina kerättäville kirjoitusaineistoille. Kerätyt aineistot tulevat myöhemmin käyttäjien saataville palveluportaali Ailaan, jos kirjoittaja on antanut arkistoin-

tiin suostumuksensa ja kirjoituksia on keruussa kertynyt riittävä määrä. Vuonna 2024 Pennassa avautui 15 uutta keruuta, joka on aiempia vuosia suurempi määrä.

Arkistointisopimukset yliopiston asianhallintajärjestelmään

Arkistoinnin asiakirjallinen ohjaus integroitiin vuoden aikana entistä selkeämmin Tampereen yliopistoon. Yliopiston tiedonhallintasuunnitelmaan lisättiin arkistoinnin eri vaiheiden sisältämät asiakirjat, niiden säilytysajat, julkisuusluokka ja tallennuspaikka. Tampereen yliopisto vastaa sähköisten arkistointisopimusten pitkäaikaissäilytyksestä. Tietöarkisto aloitti loppuvuonna sähköisten arkistointisopimusten siirrot yliopiston asianhallintajärjestelmään. Omasta päätearkistotilasta luovuttiin joulukuussa 2024.

Tekniset palvelut – hanketyötä, avointa lähdekoodia ja tiedonhallintaa

Suurin osa teknisen palvelun työstä 2024 kohdistui Tietöarkiston eri hankkeisiin ja erityisesti BY-COVID-, C-BoTS- ja COORDINATE-hankkeisiin. Hanketyön lisäksi vuoden aikana toteutettiin muun muassa parannuksia tiedonhallintaan ja metatiedon haravointiin.

Uuden sisäisen tiedonhallintajärjestelmän tuotantokäyttö alkoi tammikuussa. Vanha järjestelmä ajettiin alas ja arkistoitui. Uuteen järjestelmään lisättiin toiminnallisuus, joka antaa automaattisesti jokaiselle julkaistulle aineistolle DOI-tunnuksen.

Tietöarkiston aineistokuvailujen tiedostoformaatti päivitettiin versiosta DDI Codebookin versiosta 2.0 versioon DDI-C 2.5. Myös julkisesti saatavilla olevat koneluettavat aineistokuvailut tarjotaan tässä formaatissa. Muutos parantaa metatiedon yhteentoimivuutta.

Tietöarkiston avoimen lähdekoodin jakelualustana toiminut Bitbucket korvattiin Tampereen yliopiston GitLab-alustalla. BitBucketista luovuttiin sen käyttöehtojen muuttuessa Tietöarkiston käytön kannalta epäedullisiksi. Uuden alustan verkko-osoite on gitlab.tuni.fi/fsd.

Tietöarkiston metatietojen siirtoprosessi CSC:n ylläpitämään kansalliseen Metax-palveluun uusittiin. Aiemmin CSC haravoi tiedot Tietöarkiston avoimesta OAI-PMH-rajapinnasta. Nyt metatiedot viedään Metaxiin API:n kautta. Tietöarkistossa toteutettu ohjelmistokomponentti julkaistiin avoimena lähdekoodina.

Muilta osin työ jatkui tavanomaiseen tapaan käyttäjätuen sekä päivitysten, vikakorjausten ja järjestelmäparannusten parissa. Työmäärältään suurin yksittäinen tehtävä oli vuoden loppupuolella alkanut palvelinalustan uudistamiseen tähtäävä projekti. Tietöarkiston IT-palveluita ajetaan Tampereen yliopiston palvelinklusterissa ja yliopiston tietohallinto uudistaa varsinaisen palvelinklusterin. Tietöarkisto puolestaan päivittää omat virtuaalipalvelimensa. Projekti valmistuu huhtikuussa 2025.

Tietosuoja ja tietoturva

Toimintavuonna Tietöarkiston www-palveluiden käytössä oli teknisiä katkoksia, mutta ne olivat lyhytkestoisia ja estivät vain hetkellisesti asiakkaiden pääsyn omiin tietoihinsa. Kaikki www-palveluiden ja Tietöarkiston sisäisten ohjelmien ja järjestelmien sujuvuuteen liittyvät ongelmat, katkokset ja poikkeamat ja niiden korjaustoimenpiteet kirjataan systemaattisesti Tapaushallinnan järjestelmään.

Vuosi 2024 oli kolmas perättäinen, jolloin tietosuojapoikkeamaksi katsottavia tietoturvaloukkauksia ei ollut lainkaan. Aila-portaalissa otettiin keväällä 2024 käyttöön robottiesto, joka havaittiin tehokkaaksi estämään robottiohjelmistoilla tehtäviä rekisteröitymisyrityksiä.

Tietotilinpäätöksestä löytyvät myös yksityiskohtaiset tiedot Tietöarkiston tietosuoja koskevista aineistojen muokkauksista.

Tietöarkisto neuvoa ja opastaa

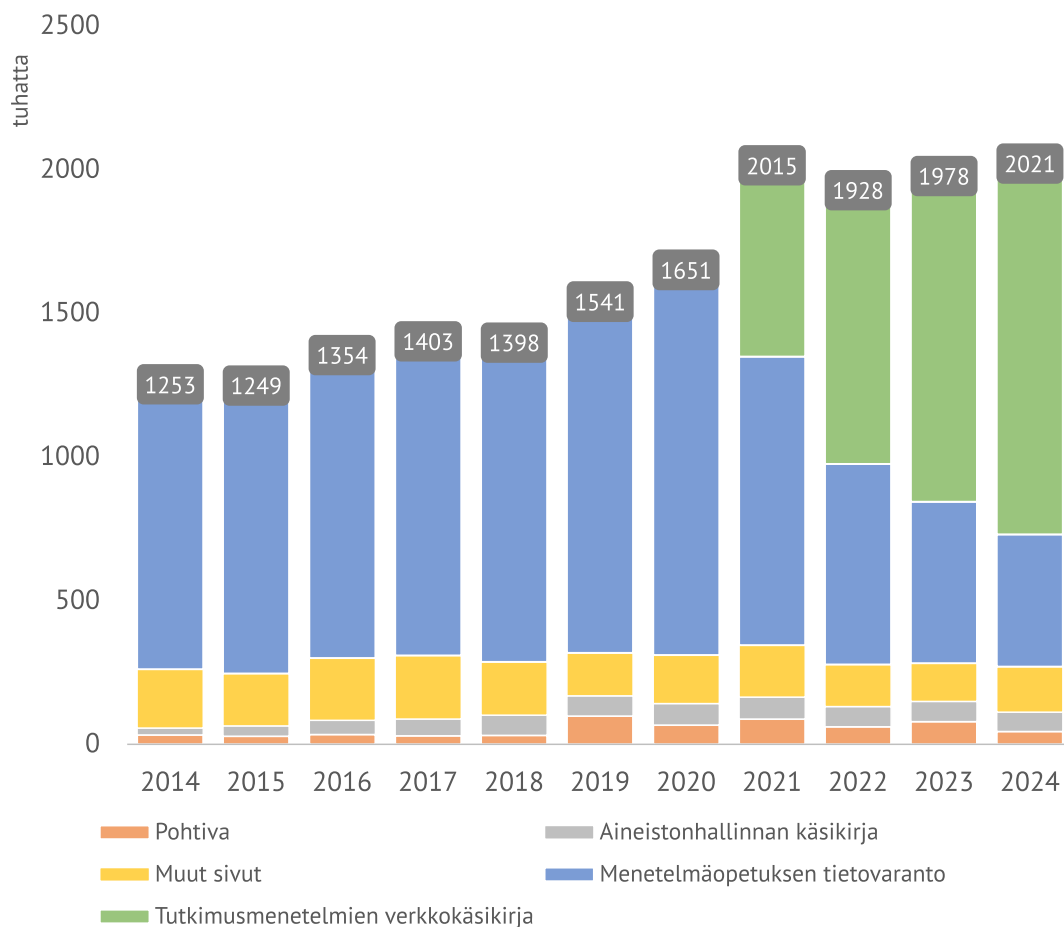
Tietöarkiston palvelut ovat aina olleet saatavilla verkossa. Koronapandemian myötä lisääntynyt etätyö osoitti, että palveluille on kysyntää vuorokauden ympäri, ajasta ja paikasta riippumatta. Digitaalisten asiointipalveluiden ajanmukaisuuteen on panostettu ja ohjeistuksen määrää ja laatua on systemaattisesti parannettu. Kaikkiin yleisiin tietopalvelukysymyksiin löytyy yksityiskohtaista ohjeistusta Tietöarkiston verkkosivuilta. Saadun palautteen ja käyttäjämäärien valossa asiakkaat arvostavat tätä.

Tietöarkiston kaikkiin keskeisiin palveluihin pääsee suoraan verkkosivujen kautta, milloin vain. Virka-

aikaan tietopalvelu palvelee asiakkaita neuvottelua vaativissa asioissa sekä auttaa ja opastaa kysymyksissä, joihin asiakkaat eivät ole onnistuneet löytämään vastausta itsenäisesti. Saatuihin sähköposteihin vastataan nopeasti, yleensä kahden arkipäivän sisällä.

Vuonna 2024 Tietoarkiston verkkosivujen kokonaiskäyttö kasvoi hieman edellisvuoteen verrattuna (ks. kuvio 4). Sivupyyntöjä kertyi noin 2,02 miljoonaa, mikä on noin kaksi prosenttia enemmän kuin vuonna 2023. Vuonna 2023 tehdyt muutokset käyttäjäanalytiikan toteutuksessa kuitenkin vaikeuttavat tarkkaa vuosivertailua. Todellinen käyttäjämäärän kasvu on kuitenkin jonkin verran tätä suurempi, sillä vanhan Menetelmäopetuksen tietovarannon käyttö väheni edelleen ja siirtyi pääosin suoraan Tutkimusmenetelmien verkkokäsikirjaan. Pohtivan käyttö pysyi perustasolla, sillä vuoden 2024 eurovaalit eivät aiheuttaneet merkittävää käyttöpiikkiä.

Ailan verkkosivujen käyttö kasvoi edelleen, mutta Ailan osalta ladattujen aineistojen määrä on käyttöä parhaiten kuvaava tunnusluku (ks. aiemmin kuvio 2).

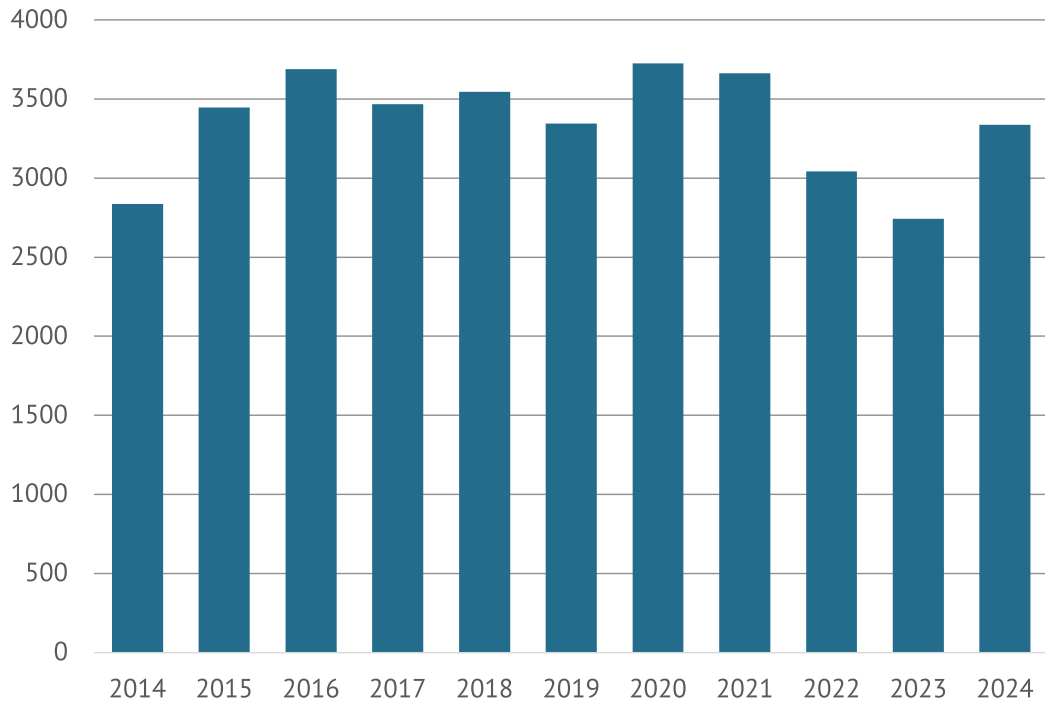

Kuvio 4. Verkkosivupyynnöt pääsivustolle 2014–2024 (pois lukien Aila).

Tietopalvelussa asiantuntijat auttavat

Tietoarkiston asiakaspalvelun tavoittaa puhelimitse tai sähköpostitse palveluosoitteesta. Asiakkaan ei tarvitse tietää, kuka Tietoarkiston asiantuntijoista on sopivin vastaamaan hänen kysymykseensä, sillä asiakaspalvelun kautta kysymys ohjataan aina oikealle henkilölle. Vuonna 2024 Tietoarkiston asiakaspalvelijat kirjasiivat yli 3 300 erilaista yhteydenottoa sisäiseen tietokantaan. Yhteydenottojen lukumäärä kasvoi edellisvuodesta (ks. kuvio 5). Erityisesti enemmän kirjattiin aineistojen hankintaan ja Penna-keruihin liittyviä yhteydenottoja.

Vuonna 2024 asiakaspalvelijoiden saamat tietopalvelukysymykset koskivat laajasti eri teemoja. Usein kysyttiin aineiston arkistoinnista sekä tietosuojasta ja tutkittavien informoinnista, jotta aineiston myöhempi arkistointi ja käyttö olisivat mahdollisia. Lisäksi haluttiin tietoja arkistoiduista aineistoista ja pyydettiin apua aineistojen hakemiseen.

Kuvio 5. Yhteydennot Tietöarkistosta tai Tietöarkistoon 2014–2024.

Tietovarantoja ja verkkopalveluita

Yleisten verkkosivujensa ja Ailan ohella Tietöarkistolla on lisäksi eräitä muita suosittuja verkkopalveluita tutkimus-, opetus- ja opiskelukäyttöön.

Tutkimusmenetelmien verkkokäsikirja koostuu laadullisen ja määrällisen tutkimuksen osioista. Menetelmätestit, harjoitukset ja harjoitusaineistot sopivat korkeakoulujen opintovaatimuksiin menetelmäopetuksessa tai itseopiskeluun erityisesti ihmistieteiden alalla, mutta materiaalia käytetään laajasti eri oppiaineissa. Sivupyynnöjä käsikirjaan kohdistui noin 1 290 000. Lukua ei käyttäjäanalytiikan muutosten vuoksi voi täysin verrata edellisvuoteen (1 100 000), mutta käyttö määrä oli selvässä kasvussa. Vanhan Menetelmäopetuksen tietovarannon käyttö määrät ovat samalla edelleen laskeneet.

Aineistohallinnan käsikirja tarjoaa konkreettisia ohjeita sähköisen tutkimusaineiston hallintaan aineiston elinkaaren kaikissa vaiheissa. Käsikirjaan valmisteltiin uudistettu luku fyysisestä säilytyksestä. Käsikirjaan kohdistui noin 67 000 sivupyynnöä, joka on aavistuksen vähemmän kuin edellisvuonna. Suomenkielisen käsikirjan käyttö lisääntyi hieman ja englanninkielisen väheni.

Poliittisten ohjelmien tietovaranto Pohtiva on palvelu, johon kootaan suomalaisten puolueiden ohjelmia avoimesti hyödynnettäväksi tutkimus- ja opetuskäyttöön, journalistisiin tarkoituksiin tai kansalaisyhteiskunnan käyttöön. Kokoelmaan lisättiin vuoden 2024 keväällä eurovaaliohjelmat sekä joitakin 1900-luvun alun pienpuolueiden ohjelmia viime vuosilta, yhteensä 25 uutta ohjelmaa. Pohtivaan kohdistui noin 45 000 sivupyynnöä.

Loda-portaali sisältää viiden eduskuntavaalitutkimuksen muuttujatiedot vuosilta 2003–2019. Portaalin toteutuksessa käytetään Colectican sovellusalustaa.

Tietomilli tarjoaa avointa dataa suomalaisista mielipidetutkimuksista.

Lyhyet esittelyt ja suorat linkit kaikkiin palveluihin ovat verkkosivuilla osoitteessa: <https://www.fsd.tuni>.

fi/fi/palvelut/#tutustu-tietoarkiston-palveluihin

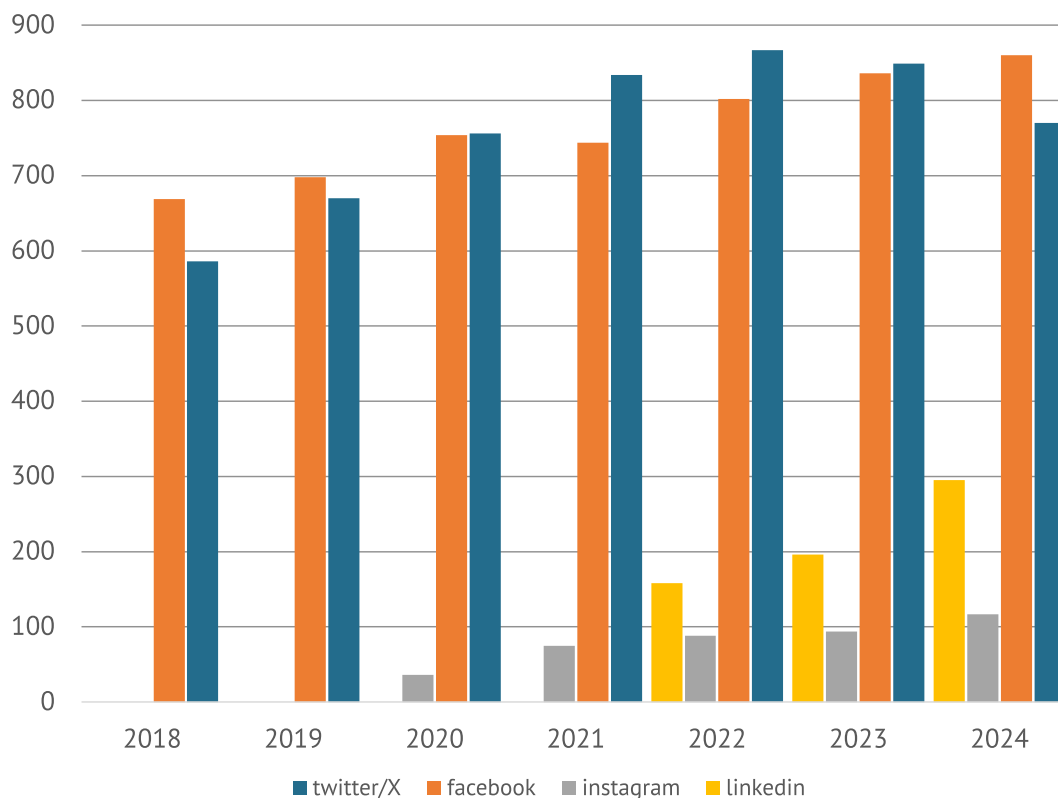
Viestintää ja tapahtumia

Merkittävä osa vuoden 2024 tapahtumista, koulutuksista tai kohtaamisista järjestettiin virtuaalisina tai hybriditapahtumina. Trendi lieenee pysyvä, ja tukee Tietoarkiston pyrkimyksiä toteuttaa YK:n kestävä kehityksen tavoitteita. Tietoarkiston asiantuntijat esiintyivät vuoden aikana yli 40 kotimaisessa tai kansainvälisessä tapahtumassa. Näistä tapahtumista hieman yli puolet oli virtuaalisia. Esitysten määrä nousi hieman verrattuna edelliseen vuoteen. Tietoarkiston toiminnan esittelyn lisäksi esityksissä käsiteltiin muun muassa tutkimusaineistojen arkistointia ja anonymisointia, dataviittauksia, data-arkistojen sertifiointia, tietoarkistotoimintaa, FAIR-periaatteiden toteuttamista datan arkistoinnissa, tutkimusaineistojen hallintaa ja hanketuotoksia. Tilatut koulutukset painottuivat aineiston anonymisointiin.

Tietoarkistoseminaari järjestettiin marraskuussa 2024. Se oli samalla Tietoarkiston 25-vuotisjuhlavuoden päätöstapahtuma. Seminaarin teema oli ”Suomi ikääntyy – miten tutkimus vastaa?” Seminaarin jälkeen pidettiin illallistilaisuus kutsuvieraille.

Tietoarkisto myös jatkoi toiminta-alalleen läheisten tieteellisten päivien pienimuotoista sponsorointia.

Tietoarkiston verkkosivuilla julkaistiin ajankohtais sisältöä, kuten tiedotteita, artikkeleita ja blogeja, joista viestittiin asiakkaille esimerkiksi uutiskirjeessä ja Tietoarkiston sosiaalisen median kanavissa. Yhteistyö-

Kuvio 6. Tietoarkiston sosiaalisen median seuraajakehitys 2018–2024 (lukumäärä vuoden lopussa).

kumppanien ilmoituksia jaettiin myös sosiaalisessa mediassa. Seuraajamäärät kasvoivat vuoden aikana kaikissa muissa kanavissa paitsi X:ssä. (Kuvio 6).

Vuoden 2024 lopulla tehtiin päätös luopua X:n käytöstä 7.1.2025 alkaen. Seuraajamäärän laskun ohella yleinen keskusteluilmapiiri, palvelun ennakoimattomuus ja muuttuneet käyttöehdot sekä heikentynyt tavoitettavuus tekivät siitä avoimen organisaatioviestinnän välineeksi soveltumattoman.

LinkedIn toimii Facebookin ohella Tietoarkiston ensisijaisena sosiaalisen median kanavana. Uudempi Bluesky-palvelu nostettiin kotisivuilla X:n tilalle ja se on saanut tasaisesti uusia seuraajia. Kullakin sosiaali-

sen median kanavalla on oma profiilinsa, eikä kaikkia julkaisuja jaeta jokaisella alustalla.

Sosiaalisen median ohella Tietöarkiston tiedotteet ovat aina luettavissa verkkosivuilta.

Tietöarkiston viestintäkanavat:

- verkkosivujen tiedotteet, tapahtumasivut ja artikkelit
- sähköpostiin tilattava uutiskirje ”FSD-uutiskirje”
- Tietöarkistoblogi

Tietöarkisto sosiaalisessa mediassa:

- Facebook @tietöarkisto
- LinkedIn @tietöarkisto-fsd
- Instagram @tietöarkisto
- Bluesky @tietöarkisto.bsky.social
- Threads @tietöarkisto
- YouTube
- X @tietöarkisto (7.1.2025 asti)

Kestävyys, vaikuttavuus ja saavutettavuus

Tietöarkisto tähtää tehokkaaseen ja vaikuttavaan toimintaan kestävästi. Saavutettavuutta parantamalla laajennamme palvelujen mahdollista käyttäjäkuntaa.

Aineistojen arkistointi FAIR-periaatteita noudattaen sekä aineistojen käyttö uudessa tutkimuksessa ja opinnäytteissä tehostavat aineistonkeruuseen sijoitettujen resurssien käyttöä. Tämä myös vähentää tarvetta kerätä uusia aineistoja samankaltaisiin aihepiireihin kohdistuvaa tutkimusta varten, mikä säästää aikaa, luonnonvaroja ja energiaa. Uudelleenkäyttö on myös eettisesti kestävä, sillä se vähentää tarvetta altistaa osallistujia uusille kyselytutkimuksille.

Tietöarkisto tekee tiivistä yhteistyötä alan toimijoiden kanssa ja kouluttaa muun muassa tutkimusaineistojen anonymisoinnissa ja kuvailussa, mikä vahvistaa tutkimusinfrastruktuurien kestävyttä ja ammattimaisuutta. Tietöarkisto on sitoutunut Tampereen yliopiston kestävyystavoitteisiin ja arvioi vuonna 2024, miten Tietöarkiston toiminta tukee YK:n kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttamista.

Kestävä kehityksen tutkimusta tuetaan tallentamalla ja tarjoamalla jatkokäyttöön sen eri tavoitteita käsitteleviä aineistoja. Lisäksi ylläpidetään näitä aineistoja kokoavia teemasivuja. Palvelujen vaikuttavuuden moninaisuus ei käy ilmi pelkistä käyttäjäluvuista, minkä vuoksi Tietöarkisto on julkaissut aiheelle omistetun ja säännöllisesti päivitettävän verkkosivun. <https://www.fsd.tuni.fi/fi/tietöarkisto/vaikuttavuus/>

Tietöarkisto huomioi saavutettavuuden kaikessa palvelukehityksessään. Ennen digipalvelulain soveltamisen alkamista käyttöön otettujen sisäisten ja ulkoisten verkkopalvelujen saavutettavuutta parannetaan niiden kokonaisuudistuksen yhteydessä.

Verkkosivujen saavutettavuutta tarkastellaan jatkuvasti ja verkossa julkaistavat esitykset ja asiakirjat laaditaan saavutettavuuslainsäädännön vaatimusten mukaisiksi. Taulukoille ja infograafeille tarjotaan tekstivastineet, jos niitä ei voida tehdä saavutettaviksi. Saavutettavuuspalautetta varten on olemassa erilliset lomakkeet ja nimetty vastuuhenkilö. Vuoden aikana ei vastaanotettu yhtään saavutettavuuspalautetta.

Kotimainen ja kansainvälinen yhteistyö

Strategiansa mukaisesti Tietöarkisto tekee aktiivisesti sekä kansallista että kansainvälistä yhteistyötä. Lisäksi Tietöarkisto on sitoutunut vaikuttamaan aktiivisesti yhteiskuntatieteellisten tietöarkistojen eurooppalaisen tutkimusinfrastruktuurin CESSDA ERICin kehitykseen. Nämä tavoitteet edellyttävät runsasta osallistumista erilaisiin yhteistyöryhmiin ja -kokouksiin.

Vuonna 2024 työntekijät olivat jäseninä reilussa 30 Tietöarkiston ulkopuolisessa työryhmässä. Noin puolet jäsenyyksistä toteutti Tietöarkiston kansainvälisen vaikuttavuuden tavoitetta ja puolet oli kansallista yhteistyötä, josta suuri osa keskittyi erilaisiin avoimen tieteen edistämisen tehtäviin. Työryhmäjäsenyyksiin ei ole laskettu hanketyöryhmiä.

Tietöarkiston edustajat osallistuivat vuoden aikana yhteensä 440 (2023: 358) yhteistyökokoukseen tai tapahtumaan. Muutos edellisestä vuodesta johtui muun muassa kansainvälisen yhteistyön lisääntymisestä. Kansainvälinen yhteistyö nojaa vahvasti virtuaalisiin tai hybridimuotoisiin kokouksiin. Vuonna 2024 kaikista kokouksista niitä oli lähes 90 prosenttia.

Tietoarkisto kansainvälisissä organisaatioissa

CESSDA ERIC on eurooppalaisten yhteiskuntatieteellisten tietoarkistojen muo-dostama tutkimusinfra-struktuuriverkosto. Tietoarkisto on CESSDAn palvenluntuottaja Suomessa. Kehittämispäällikkö Mari Kleemola oli opetus- ja kulttuuriministeriön nimeämä Suomen edustaja CESSDAn yleiskokouksessa. Johtaja Helena Laakso-nen toimi CESSDAn yleiskokouksen puheenjohtaja vuosina 2021–2024.

CoreTrustSeal (CTS) on sähköisiä aineistoja säilyttävien tahojen luotettavuutta kuvaava maailmanlaajui-nen sertifiointijärjestelmä. Tietoarkiston kehittämisspäällikkö Mari Kleemola oli CoreTrustSealin hallituksen jäsen ja hallituksen sihteeri 2021–2024. Palvelupäällikkö Tuomas J. Alaterä aloitti hallituksen jäsenenä mar-raskuussa 2024.

DDI Alliance kehittää ja ylläpitää Data Documentation Initiative (DDI) -kuvailustandardeja. Tietoarkisto on ollut DDI-allianssin organisaatiojäsen vuodesta 2003.

EDDI, European DDI User Conference, järjestää DDI-metadastandardien käyttäjien vuosittaisen tapahtuman Euroopassa. Kehittämisspäällikkö Mari Kleemola oli EDDI 2024 -konferenssin ohjelmakomitean yhteispuheenjohtaja.

EOSC Association käsittelee EOSCin rakentamisen ydinkysymyksiä. Yhdistyksen työryhmät ovat yhte-ydessä eri EOSC-hankkeisiin sekä yhdistyksen hallitukseen ja antavat palautetta muun muassa EOSCin stra-tegisien tutkimus- ja innovaatio-ohjelman kehittämiseen ja sitä kautta Horisontti Eurooppa -työohjelmiin. CESSDA on EOSC Associationin jäsen. Kehittämisspäällikkö Mari Kleemola on FAIR Metrics and Digital Objects -työryhmän jäsen.

EVS, European Values Study. Tietoarkisto vastaa Tampereen yliopiston jäsenyys-velvoitteista EVS:ssä. Yliopisto maksaa vuotuisen jäsenmaksun.

IASSIST, International Association for Social Science Information Service and Technology, on data-alan ammattilaisten järjestö. Tietoarkiston palvelupäällikkö Tuomas J. Alaterä toimi järjestön halli-tuksessa ja viestintätyöryhmän puheenjohtajana.

ICPSR, Inter-University Consortium for Political and Social Research, on maailman suurin yhteiskunta-tieteellinen data-arkisto. Tampereen yliopisto maksaa Suomen jäsen-maksun, joten ICPSR:n aineistot ja pal-velut ovat suomalaisten yliopistotutkijoiden ja -opiskelijoiden käytettävissä. Tietoarkisto auttaa suomalaisia käyttäjiä ICPSR:n palvelujen hyödyntämisessä.

ISSP, International Social Survey Programme. Tietoarkisto koordinoi vuosittaisen aineistonkeruun Suo-messa ja käsittelee aineistot ISSP-organisaation ohjeiden mukaisesti.

RDA, Research Data Alliance on kansainvälinen aineistojen avaamista edistävä tutkimusyhteistyöjär-jestö. Tietoarkistolaiset osallistuvat useaan RDA:n työryhmään.

Kotimaisen ja kansainvälisen yhteistyön hankkeet

Tietoarkiston kansallisten palveluiden kehittämiseen keskittyvä hanke Crossing Boundaries with Tools and Services (C-BoTS) koostui kuudesta kokonaisuudesta. Hanke selvitti olemassa olevien anonymisointia avustavien ohjelmistojen soveltuvuutta Tietoarkiston käyttöön ja kehitti työkaluja kvalitatiivisen tekstiaineis-ton hallintaan. Aasa, prototyyppi tutkimusten ja muuttujien puoliksi automaattiseen asiasanoitukseen, jul-kaistiin avoimena lähdekoodina. Hanke sisälsi kansainvälisesti vertailevaan tutkimukseen keskittyvän työpa-ketin. Hanke päättyi vuoden 2024 lopussa, mutta Ailan kokonaisvaltaista uudistamista ja Tietoarkiston palve-luiden käytön raportointia jatketaan vielä vuoden 2025 aikana.

Vuonna 2020 alkanut Åbo Akademin, Tampereen yliopiston ja Turun yliopiston yhteishanke FIRIPO jat-kui. Hankkeessa kehitetään julkisen mielipiteen tutkimusinfrastruktuuria. Tietoarkisto on hankkeessa mukana edistämässä tutkimustiedon avointa saatavuutta. FIRIPO-kumppaneilta saatiin useita aineistoja arkistoi-tavaksi. Hanke sai jatkorahoituksen Suomen Akatemian FIRI2021-haussa, ja se päättyy vuoden 2026 lopussa. Hankkeen verkkosivuilla kerrotaan tarkemmin infrastruktuurin palveluista.

CESSDAn sisäisistä kehityshankkeista ja ylläpitotehtävistä Tietoarkisto osallistui vuonna 2024 seuraaviin:

- CESSDA Trust and Landscape Working Group (vetovastuu)
- CESSDA Data Catalogue User Group
- CESSDA Metadata Office
- CESSDA Key Topic Group on Data Citation
- CESSDA Data Catalogue Technical Maintainer

Tietoarkisto osallistui vuonna 2024 useampaan Horisontti-rahoitettuun hankkeeseen, joista suurin osa liittyi eurooppalaisen virtuaalisen, avoimen tutkimus- ja innovaatioympäristön (European Open Science Cloud, EOSC) rakentamiseen. Näitä hankkeita ovat:

COORDINATE – COhort cOMmunity Research and Development Infrastructure Network for Access Throughout Europe, jossa tavoitteena on luoda tutkimusyhteisö, joka edistää vertailevaa syntymäkohorttitutkimusta Euroopassa sekä helpottaa pääsyä kansainvälisiin, lasten ja nuorten hyvinvointia tarkasteleviin pitkittäisaineistoihin. COORDINATE on osa laajempaa Growing Up In Digital Europe (GUIDE) -projektia, joka suunnittelee Euroopan ensimmäistä rajat ylittävää syntymäkohorttia.

Hankkeessa Tietoarkisto vetää työpakettia, joka parantaa aineistojen löydettävyyttä esimerkiksi kokoomalla yhteen hyvinvointiaineistojen harmonisoituja metatietoja.

BY-COVID – BeYond COVID, joka tuotti koronaviruksen tutkimukseen soveltuvaa, löydettävää, saatettavaa, yhteentoimivaa ja uudelleenkäytettävää (FAIR) monitieteistä dataa sekä sen analysointia ja visualisointia tukevia työkaluja.

Hankkeessa Tietoarkisto osallistui koronavirusta käsittelevien tutkimusaineistojen ja niiden tieteenalojen välisten kuvailujen harmonisointiin sekä löydettävyyden, yhtenäisyyden ja viitattavuuden parantamiseen keskittyviin työpaketteihin. Hanke päättyi syyskuussa 2024.

ONTOLISST – Thematic ontologies in social science research data, jonka tavoitteena on luoda menetelmiä ja välineitä tutkimusdatan asiasanoittamiseen monikielisessä ympäristössä. Hanke tutkii myös tekoälyn hyödyntämistä asiasanoituksessa.

Hankkeessa käytetään Tietoarkiston DDI-metadataa ja Tietoarkisto osallistuu monikielisen sanaston kehittämiseen.

OSTrails – Open Science Trails, joka kehittää menetelmiä, työkaluja, ohjeistusta ja koulutusta FAIR-periaatteiden toimeenpanoon tutkimuksen eri vaiheissa ja pyrkii edistämään tieteellisen tiedon tuotannon suunnittelun, seurannan ja arvioinnin prosesseja.

Hankkeessa Tietoarkisto osallistuu työpaketteihin, joissa rakennetaan tutkimuksesta infograafeja (scientific knowledge graphs) ja kehitetään koneellisesti luettavaa datanhallintasuunnitelmaa yhteiskuntatieteelliselle datalle.

Kansainvälisiä vertailevia aineistoja

Tietoarkisto on kahden kansainvälisen tutkimuksen kansallisten aineistonkeruiden merkittävä rahoittaja ja osallistuu kummankin kyselylomakkeen kääntämiseen ja aineistonhallintaan. Tietoarkisto työstää kerätyn datan kansainvälisen organisaation vaatimaan muotoon ja toimittaa sen yhdistettäväksi kansainväliseen kokooma-aineistoon. Tutkimuksista International Social Survey Programme (ISSP) -aineistot kerätään vuosittain vaihtuvien teemojen ja European Values Study (EVS) noin kymmenen vuoden välein.

Suomen ISSP-tiimiin kuuluu Tietoarkiston asiantuntijoiden lisäksi Tampereen yliopiston tutkijoita. Vuodesta 2022 lähtien Suomen ISSP:n vastuullisena tutkijana on toiminut professori Semi Purhonen. Vuoden 2024 aineiston keruu siirtyi vuoden 2025 alkuun. Kyseessä on uusi moduuli, jonka teemana on digitaaliset yhteiskunnat.

Tietoarkiston EVS-yhteistyökumppani Suomessa on Kirkon tutkimuskeskus, joka on rahoittanut keruita ja osallistuu Suomen kyselyjen suunnitteluun. Kirkon tutkimuskeskuksen tutkija Kimmo Ketola edustaa Suomea EVS:n hallinnollisissa elimissä. Viimeisimmän EVS-aineiston arkistointi valmistui vuonna 2019.

ISSP- ja EVS-aineistojen Suomen aineistot ovat ladattavissa Tietoarkiston palveluportaali Ailasta. Ailassa on myös muun muassa European Social Surveyn ja vaalitutkimusten suomenkielisiä aineistoja, vaikka kokooma-aineistot ja englanninkieliset dataversiot ovat saatavilla ulkomaisista palveluista.

Talous

	Toteuma v. 2024	Toteuma v. 2023
TUOTOT	1 572 925	1 817 787
HENKILÖSTÖKULUT	-1 244 311	-1 516 514
MUUT TOIMINNAN KULUT JA ERÄT	-87 642	-99 457
SISÄISET ERÄT	-240 960	-211 679
TILIKAUDEN TUOTTO-KULUJÄÄMÄ	-8	-9 863

Taulukko 1. Yhteiskuntatieteellisen tietöarkiston tuotot ja kulut EUR, v. 2023–2024.

Vuoden 2024 tulos on esitetty taulukossa 1 verrattuna vuoden 2023 tulokseen. Tietöarkiston täydentävän rahoituksen osuus on merkittävä erityisesti Suomen Akatemian myöntämän tutkimusinfrastruktuuri- eli FIRI-rahoituksen vuoksi. Vuonna 2024 Tietöarkistolla oli meneillään yksi FIRI-hanke ja sen lisäksi eurooppalaisia yhteistyöhankkeita. Henkilöstökulujen väheneminen johtuu hankerahoituksen vaihtelusta.

Organisaatio ja henkilöstö

Tietöarkisto on Tampereen yliopiston tutkimusvararehtorin alaisuudessa toimiva yksikkö, jolla on valtakunnallinen tehtävä. Tietöarkiston johtajalla on apunaan johtoryhmä, johon kuuluvat talousasiantuntija, varajohtaja ja moduulien päälliköt. Moduulit ovat toiminnan sisällön perusteella muodostettuja ryhmiä.

Moduulirakennetta, työn organisointia ja esihenkilövastuita muutettiin vuonna 2024. Projektit ja kehittäminen -moduuli yhdistettiin Hallintoon ja viestintään. Näin syntyneen moduulin nimeksi tuli Hallinto ja hankkeet. Moduuli vastaa yksikön yleishallinnosta ja sisäisestä viestinnästä sekä suunnittelee ja toteuttaa kotimaisia ja kansainvälisiä infrastruktuurihankkeita yhteistyössä muiden moduulien kanssa. Tietopalvelu ja aineistonkäsittely hankkii ja käsittelee arkistoitavia aineistoja, vastaa tietopalvelusta sekä osallistuu infrastruktuurihankkeisiin sisältöasiantuntijoina. Uudelleen organisoinnin jälkeen viestinnän organisoinnin päävastuu siirtyi tähän moduuliin. Tekniset palvelut -moduuli vastaa järjestelmien kehittämisestä ja ylläpidosta sekä infrastruktuurihankkeiden sovelluskehityksestä.

Vuonna 2024 Tietöarkistossa työskenteli toistaiseksi voimassa olevissa työsuhteissa 15 henkilöä. Heidän lisäksi vuoden aikana oli eripituisissa työsuhteissa osa-aikaisia henkilöitä. Vuoden lopussa yhteensä 20 henkilöä oli Tietöarkistossa määräaikaisessa tai toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa.

Tietöarkistoon palkatuilla on tyypillisesti yhteiskuntatieteellinen tai tietotekninen koulutustausta ja työkokemus. Varsinaiseen tietöarkistotyöhön pätevöidytään rekrytoinnin jälkeen kollegojen ohjauksessa ja sisäisissä koulutuksissa.

Henkilöstön osaamisen kehittäminen

Tietöarkiston yhtenä strategisena tavoitteena on henkilöstön osaamisen ylläpito ja kehittäminen. Vuonna 2024 Tietöarkisto hyödynsi Tampereen yliopiston tarjoamia henkilöstökoulutuksia, kansallisia ja CESSDan piirissä toteutettuja koulutuksia aktiivisesti. Useat tietöarkistolaiset osallistuivat erilaisiin yliopiston hankkimiin koulutuksiin. Tiedontarve tekoälyn hyödyntämisestä toiminnan eri osa-alueilla on korostunut entisestään. Tietöarkiston omat kehittämispäivät pyrkivät vastaamaan hybridityön haasteisiin ja vahvistamaan yhteisöllisyyttä ja työhyvinvointia.

Tietoarkiston valtakunnallinen neuvottelukunta

Tietoarkistolla on valtakunnallisen tehtävän hoitamiseksi tukena neuvottelukunta. Valtakunnallinen neuvottelukunta kokoontui vuoden aikana kaksi kertaa. Lisäksi neuvottelukunnan pienryhmä valmisti Tietoarkiston strategian päivitystä. Neuvottelukunnassa on edustajia Suomen eri yliopistoista, tutkimuslaitoksista ja muista Tietoarkiston yhteistyöorganisaatioista. Puheenjohtaja on Tampereen yliopiston tutkimusvararehtori. Uusi neuvottelukunta aloitti kautensa 2024 alussa.

Kokoonpano toimikaudelle 1.1.2024–31.12.2027.

Varsinainen jäsen (varajäsen)

Tampereen yliopisto:

professori, vararehtori Tapio Visakorpi (puheenjohtaja)
(tutkimusjohtaja Noora Ellonen)

Terveysten ja hyvinvoinnin laitos:

kehittämispäällikkö Marjut Vuorinen (varapuheenjohtaja)
(tutkimusprofessori Pasi Moisio)

Suomen Akatemia:

johtava tiedeasiantuntija Päivi Messo
(tiedeasiantuntija Suvi Kansikas)

Kansallisarkisto:

yksikönpäällikkö, tutkimus ja innovaatiot Ilkka Jokipii
(tutkija, tutkimus ja innovaatiot Lauri Leinonen)

Tilastokeskus:

yliaktuaari, tiedonkeruupalvelut Marko Ylitalo
(erikoissuunnittelija, tutkijapalvelut Marianne Johnson)

CSC — Tieteen tietotekniikan keskus:

johtaja Kimmo Koivunen
(kehityspäällikkö Jessica Parland-von Essen)

Kansalliskirjasto:

palvelujohtaja Johanna Lilja
(kehittämispäällikkö Mikko Lappalainen)

Helsingin yliopisto:

yliopistonlehtori Maria Valaste
(vanhempi yliopistonlehtori Kimmo Vehkalahti)

Itä-Suomen yliopisto:

yliopistonlehtori Antti Kouvo
(tutkimusjohtaja Petri Kahila)

Jyväskylän yliopisto:

informaatikko Juuso Marttila
(yliopistonlehtori Timo Anttila)

Turun yliopisto:

yliopistonlehtori Tiina Lintunen
(yliopistonlehtori Kati Renwall)

Åbo Akademi:

tutkimusjohtaja Lauri Rapeli
(projektitutkija Isak Vento)

Tampereen yliopiston kirjasto:

palvelupäällikkö Turkka Näppilä
(erityisasiantuntija Katja Fält)

Tampereen ylioppilaskunta:

opiskelija Mikko Jaskari
(opiskelija Onni Härkönen)

Tietoarkiston henkilökunnan julkaisuja ja esityksiä

Julkaisuja muissa kuin Tietoarkiston omissa julkaisuissa

Alaterä, T. J. (2024). Dataviittaukset – tutkimusekosysteemin kulmakivi. *Signum*, 57(2), 51–52. <https://doi.org/10.25033/sig.146143>

Broeder, D., Windhouwer, M., Kurzmeier, M., & Moilanen, K. (2024). Scientific Knowledge Graphs and Metadata Infrastructure. <https://doi.org/10.5281/zenodo.13983614>

Forsström, P.-L., Harjuniemi, M., Olsbo, P., Heikkilä, J., Timo, H., Kari, H., Keskitalo, E.-P., Kärki, A., Liinamaa, J., Lång, J., Niemi, L., Nykyri, S., Parland-von Essen, J., Peltoniemi, V., Riihimaa, J., Päällysaho, S., Sunikka, A., Söderholm, M., Lehto, A., Alaterä, T., Rouvari, A., Jauhiainen, I., Kari, M., Karlsson, J. (2024). Avoimen tieteen ja tutkimuksen viitearkkitehtuuri 2024–2030. (Vastuullisen tieteen julkaisusarja; No. 1/2024). Tieteellisten seurain valtuuskunta. <https://doi.org/10.23847/tsv.940>

Ohmann, C., Panagiotopoulou, M., Canham, S., Holub, P., Majcen, K., Saunders, G., Fratelli, M., Tang, J., Gribbon, P., Karki, R., Kleemola, M., Moilanen, K., Broeder, D., Daelemans, W., & Fivez, P. (2024). Proposal for a framework of contextual metadata in selected research infrastructures of the life sciences and the social sciences & humanities. *International Journal of Metadata, Semantics and Ontologies*, 16(4), 261–277. <https://doi.org/10.1504/IJMSO.2023.140695>

Ohmann, C., Panagiotopoulou, M., Canham, S., Holub, P., Majcen, K., Saunders, G., Fratelli, M., Tang, J., Gribbon, P., Karki, R., Kleemola, M., Moilanen, K., Broeder, D., Daelemans, W., & Fivez, P. (2024). Proposal for a framework of contextual metadata in selected research infrastructures of the life sciences and the social sciences & humanities. *International Journal of Metadata, Semantics and Ontologies*, 16(4), 261–277. <https://doi.org/10.1504/IJMSO.2023.140695>

Portell-Silva, L., Kalaitzi, V., Saldner, S., Tuominen, M., Heinonen, M., Panagiotopoulou, M., Contrino, S., Alexandrakis, K., Kondyli, D., Sacchi, S., Navest, R., Belien, J., Kemmer, I., Bernal-Delgado, E., Van Goethem, N., Karki, R., Rahman, N., Dorri, D., Colussi, I., & Kalokairinou, L. (2024). BY-COVID D2.4 Report on data sources discovery and integration for enabling data use and re-use in response to future outbreaks. BY-COVID, Beyond COVID EU Project 2021–2024. <https://doi.org/10.5281/ZENODO.13981571>

Recker, J., Kleemola, M., & L'Hours, H. (2024). Closing Gaps: A Model of Cumulative Curation and Preservation Levels for Trustworthy Digital Repositories. In 18th International Digital Curation Conference, IDCC24 (International Journal of Digital Curation; Vol. 18, No. 1). University of Edinburgh. <https://doi.org/10.2218/ijdc.v18i1.926>

Reichmann, S., Rey Mazon, M., Hasani-Mavriqi, I., Thaci, L., Miksa, T., Arnhold, L., Manghi, P., Manola, N., Stavropoulos, T., Sansone, S.-A., Lister, A., Thurston, M., Moilanen, K., Heinonen, M., Dyume, R., Medves, M., Durco, M., Windhouwer, M., Suchanek, M., ... Papadopoulos, E. (2024). OSTrails D1.1: Plan-Track-Assess Pathways. <https://doi.org/10.5281/zenodo.13145787>

Spichtinger, D., Lopez Lerida, J., Papadopoulos, E., Rey Mazon, M., Hasani-Mavriqi, I., Vieira, A., Matos Pereira, F., Jurkovic, S., Macan, B., Koncic, I., Miksa, T., Pergl, R., Furcila Mihalache, D., Vuckovac, O., Laiho-Kauranne, J., Windhouwer, M., Hoffman, A., Servillat, M., Broeder, D., ... Moilanen, K. (2024). OSTrails D4.1: Pilots Methodology and Operational Processes. <https://doi.org/10.5281/zenodo.13880730>

Suchanek, M., Martinkova, J., Wilkinson, M., Garijo, D., Miksa, T., Manghi, P., Dyume, R., Rey Mazon, M., Moilanen, K., Heinonen, M., Broeder, D., Spichtinger, D., Windhouwer, M., Principe, P., Vodopivec, A., Macan, B., Steinhoff, W., Priddy, M., & Kontopidi, M. (2024). OSTrails D2.1: Analysis of the OSTrails Interoperability Framework Tools Compliance. <https://doi.org/10.5281/zenodo.13880235>

Wolff-Boenisch, B., Laaksonen, H., Drašić Capar, M., Starida, P., Komljenović, V., & Kleemola, M. (2024). CESSDA Annual Report 2023. <https://www.cessda.eu/CESSDA-Documents/Annual-reports/CESSDA-Annual-Report-2023.pdf>

Tutkimusaineisto

Barker, M., Chue Hong, N., Morthorst, A. M., Nominé, J.-F., Sesink, L., Kryger Hansen, K., Schmidt, B., Christensen-Dalsgaard, B., Röwenstrunk, D., Heuson, E., Lahti, L., Brinkman, L., Jaquiere, M., Rouchon, O., Mewes, S., & Alaterä, T. (2024). Approaches to scaling up reproducibility in research organisations. *Knowledge Exchange*. <https://doi.org/10.5281/zenodo.10663903>

Ohjelmadoodi

Finnish Social Science Data Archive (2024), Aasa, doi:10.5281/zenodo.14177791, as developed in https://gitlab.tuni.fi/fsd/aasa_frontend

Finnish Social Science Data Archive (2024), Aasa, doi:10.5281/zenodo.14178013, as developed in https://gitlab.tuni.fi/fsd/aasa_backend

Tietöarkiston henkilökunnan esityksiä 2024

Kansainväliset

Alaterä, Tuomas J. (2024, June 11). Round Table Discussion. Data Citation Recommendations for Ethics Committees. CESSDA Expert Seminar on Data Citation. Split, Croatia.

Broeder, D., Windhouwer, M., Kurzmeier, M., & Moilanen, K. (2024). Scientific Knowledge Graphs and Metadata Infrastructure. CLARIN Annual Conference 2024, Barcelona, Spain. <https://doi.org/10.5281/zenodo.13983615>

Danciu, A., Gárdos, J., & Kleemola, M. (2024, December 3). The ONTOLISST project on DDI metadata, vocabularies and NLP. <https://doi.org/10.5281/zenodo.14671273>

Kleemola, Mari (2024, February 19). Finnish Social Science Data Archive (FSD): Enabling open science since 1999. Nordic webinar series. Policy and practice in the development of open science (Finland). Online. SND. <https://www.youtube.com/watch?v=DjtGJD3nz4>

Kleemola, Mari (2024, October 3). FSD, EOSC community, FIDELIS project support. Trustworthy and FAIR-enabling repositories, Synchronisation Force workshop series - 2024 edition. Online. https://fair-impact.eu/sites/default/files/2024-09/3rd Synch Force Session 1 introduction_0.pdf

Kleemola, Mari (2024, October 22). Presentation and panel discussion in the session Data Retention. EOSC Symposium 2024, Berlin, Germany. https://eosc.eu/wp-content/uploads/2024/10/Kleemola_Short-presentation-by-the-panelists.pdf

Kleemola, Mari (2024, October 26). Supporting researchers in the FAIRification process. Metrics and assessing FAIRness, Synchronisation Force workshop series - 2024 edition. Online. https://fair-impact.eu/sites/default/files/2024-09/3rd Synch Force Session 1 introduction_0.pdf

Laaksonen, Helena (2024, June 12). Welcome of the Service Providers and panel discussion in the session A Snapshot of Contemporary Challenges in Data Collection in the Social Sciences. CESSDA Science Day, Split, Croatia.

Tuominen, Markus (2024, June 13). FSD and AI in Workshop The Role of AI in CESSDA Service Providers. CESSDA Workshops. Split, Croatia.

Tuominen, Markus. (2024, December 3). COORDINATE Project and CESSDA Tools: Empowering Child and Youth Wellbeing Research through a Thematic Metadata Portal. EDDI 2024 - 16th European DDI User Conference. Chur, Switzerland. <https://doi.org/10.5281/zenodo.14673046>

Kotimaiset

Alaterä, Tuomas J. & Juusola, Henna (6.3.2024). Miten teen aineistostani FAIR Tietöarkiston avulla. Online. Tampereen yliopisto.

Alaterä, Tuomas J. & Juusola, Henna (13.3.2024). How to make data FAIR using the services of the Finnish Social Science data archive? Online. Tampere University.

Hakkola, Emilia & Kuula-Luumi, Arja (30.5.2024). Anonymisointikoulutus. Online. Työterveyslaitos.

Heinonen, Matti (10.9.2024). Ailan esittely. Online. Tilastokeskus.

Juusola, Henna (23.1.2024). Tietöarkiston esittely. Kasvatustieteiden kandiseminaari. Tampereen yliopisto.

Juusola, Henna (24.1.2024). Tietöarkiston palveluiden esittely. SUD-kandiseminaari. Tampereen yliopisto.

Juusola, Henna & Hakkola, Emilia (17.5.2024). Anonymisointikoulutus. Online. Jyväskylän yliopisto.

Kallio, Joel & Tujunen, Sanni (13.11.2024). FSD Services for students. SUD-kandiseminaari. Tampereen yliopisto.

Keckman-Koivuniemi, Hannele (15.2.2024). Metadatainfoa Turun yliopiston kirjaston tietöasiantuntijoille. Metadatailu Tietöarkistossa. Online. Turun yliopisto.

Keckman-Koivuniemi, Hannele (14.8.2024). FSD services for opening and reusing research data. Mastering the research data. UEF Summer School. Online. University of Eastern Finland.

Keckman-Koivuniemi, Hannele, Kallio, Joel & Tujunen, Sanni (21.8.2024). Tietöarkiston esittely. HUMAK. Tietöarkisto.

Kleemola, Mari (3.5.2024). Scientific Knowledge Graphs ja tutkimustietovarantojen yhteentoimivuuden kehittäminen (Thematic pilots). OSTrails kansallisen pilotin kickoff. Online.

Kleemola, Mari (17.5.2024). FAIR in Practice FAIR National Roadshow: Benefits of EOSC and international collaboration in service development for Finnish Academia. Online. <https://doi.org/10.5281/zenodo.11208677>

Kuula-Luumi, Arja (15.1.2024). Avaimia aineistojen avaamiseen: Tietosuojaja ja etiikka. Tietöarkiston webinaari. Online. <https://www.fsd.tuni.fi/fi/ajankohtaista/tapahtumat/avaimia-aineiston-avaamiseen-tietosuojaja-etiikka/avaimia-aineiston-avaamiseen-20240115-kuula-luumi.pdf>

Kuula-Luumi, Arja (19.2.2024). Datan arkistointi eettisen toimikunnan arvioinneissa. Online. Tampereen yliopiston eettinen toimikunta, Tampereen yliopisto.

Kuula-Luumi, Arja (16.4.2024). Finnish Social Science Data Archive: Archiving of data collected from human subjects. Aalto University Webinar. Online. Aalto University. <https://www.youtube.com/watch?v=Pq--aZR9GOc>

Kuula-Luumi, Aarja & Juusola, Henna (23.5.2024). Anonymisation of Research Data. Online. University of Helsinki.

Kuula-Luumi, Aarja & Juusola, Henna (24.5.2024). Anonymisation of Research Data. Online. University of Jyväskylä.

Kuula-Luumi, Arja (30.9.2024). Tietöarkiston palveluiden esittely. Pesäpuu Ry. Tietöarkisto.

Kuula-Luumi, Arja (29.10.2024). Data Management and Archiving. TRI.205. Interview as a means for data generation. Tampere University.

Laaksonen, Helena (4.3.2024). Tampereen yliopiston valtakunnallinen tehtävä Suomen palveluntuottaja CESSDA ERICissä. Rehtöraatti. Tampereen yliopisto.

Laaksonen, Helena (16.4.2024). Open Science, data archiving and FSD, important legal aspects in data archiving. Online.

Laaksonen, Helena (24.4.2024). FSD in FIRIPO. Reciprocal Benefits.

Laaksonen, Helena & Alaterä, Tuomas J. (22.5.2024). Tietöarkisto 25 vuotta. Tietöarkiston avoimet ovet. Tietöarkisto.

Lindholm, Tanja, Keckman-Koivuniemi, Hannele, Rauste, Päivi, Karhapää, Anne, Malinen, Päivi, Immonen, Pinja & Fuchs, Siiri (25.9.2024). Miten valita palvelu datan jakamiseen ja julkaisuun. Online. CSC. https://docs.google.com/presentation/d/1zsfSVvcZw7vtEJHsDOYLoljK5YcZscfshbB3Ze1kDdk/edit?slide=id.g2fbea25d30b_9_13#slide=id.g2fbea25d30b_9_13

TIETOARKISTO

Käyntiosoite: Åkerlundinkatu 5 B, 4. krs Tampere
Postiosoite: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto FSD
33014 Tampereen yliopisto
Sähköposti: fsd@tuni.fi
Internet: www.fsd.tuni.fi